

2004.g. janvāris (1/2)

Gadumijas svētku uzrunas

Droši vien ne mazums mūsu Jaužu 31. decembra vakarā mājās pie saviem televizoriem vēroja gadumijas uzrunas, ko tautai īsi pirms pusnakts teica LR prezidente un premjers. Cik tās mūsu biedriem iztulkoja viņu dzirdīgie radi un draugi, cik pēc tam viņi izlasīja centrālajā presē — tas paliek nezināms. Taču vairāki lasītāji rosina šīs runas publicēt «Kopsolī». Diemžēl tas nav iespējams pilnībā laikraksta mazā apjoma dēļ. Tāpēc sniedzam fragmentus ar svarīgākiem izteikumiem — tieši par nākotni.

No LR prezidentes

Vairas Viķes — Freibergas uzrunas

Vecā gada vakarā mēdz liet laimes, lai mēģinātu zīlēt, ko nākotne mums varētu atnest. Ir tādi spēki, kas nav mūsu rokās, ko nevaram kontrolēt, bet ir daudz kas, kas ir mūsu pašu rokās, un te nav tikai jālej laimes, gaidot, kas tur iznāks, kas tur izlīs. Mēs varam ģemt laimes veseri rokās un kalt paši savu laimi.

Tas jūs gaida, lai katrs, kam ir apņemšanās, pārņemtu kontroli pār savu dzīvi, pār to, kas tam apkārt, arī par to, kas notiek valstī. Mēs varam katrs savu dzīvi veidot, mēs varam katrs savas valsts dzīvi un virzību, tās notikumus un attīstību veidot. Ja ikkatrs Latvijā darītu savu darbu pēc labākās sirdsapziņas tā, lai tas nestu svētību gan viņam, gan citiem, tad mūsu zeme būtu paradīze, te nebūtu rūpju un raīžu. Tas ir mūsu rokās, mēs varam daudz ko darīt.

Es novēlu padomāt, uzrakstīt sev kādu sarakstu, varbūt 33 vēlējumus sev, savai valstij par to, ko nākamajā gadā gribētu sasniegt. Sapņosim, domāsim, strādāsim kopā — tad mūsu sapņi būs īstenība. Es novēlu visiem laimīgu, priecīgu, sekmīgu, veiksmīgu 2004. gadu!

No Ministru prezidenta Einara Repšes uzruna

Aicinu pārdomāt par mūsu zemi un par mūsu tautu — par Latvijas valsts un visu mūsu kopīgo nākotni. Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā un NATO mūs neviens ārējais ienaidnieks vairs nespēs nopietni apdraudēt.

Darba augļi paliks mums pašiem, vairo mūsu Latvijas bagātību un varenību. Ar katru dienu mums kļūs vieglāk un labāk dzīvot.

Un mums būs ko atstāt mantiniekiem, kas vajadzīgi mūsu zemei un tautai. Turēsimies pie zemes, Latvijas ļaudis! Neturēsimies pie citām, pārejošām vērtībām, bet atgriezīsimies pie zemes! Jo redziet — dzelžus, pat vislepnākos, var atkal uztaisīt. Arī mājokļus var no jauna sabūvēt. Zemi, to nevar radīt no jauna. Cik nu tās ir, tik ir — visā pasaulē un, protams, arī mazajā Latvijā.

Tāpēc turēsimies pie savas zemes, apdzīvosim un kopsim to. Dosimies prom no lielajām pilsētām, no sastrēgumiem ielās un no pārbļvētajiem mikrorajoniem. Dosimies uz laukiem, kur ir plašumi, daba un gaiss. Kur katram ir sava zeme un savas mājas, kur nav stresa, kur mierā un klusumā var strādāt jebkuras profesijas pārstāvis, ja vien prasmīgi pielieto modernus transporta un sakaru līdzekļus. Lauku sētu, kur bērni skraida pa piemājas pļavām — tādu es redzu Latvijas nākotni. Ja mēs neapdzīvosim Latviju, to izdarīs citi — šī vieta tukša nepaliks. Tādēļ mums pašiem jāapdzīvo sava zeme.

Rūpēsimies par Latvijas zemi. Lai tā paliek mums pašiem. Jaunajā gadā novēlu ikvienam Latvijas iedzīvotājam savu zemi, savu māju un savu ģimeni. Lai stiprās un kuplās ģimenēs aug daudzi laimīgi bērni un mierīgas dienas tiek nodrošinātas kā mūsu jaunajai, tā arī sirmajai paaudzei.

Kāds bija, ko gaidām...

Jurijs Jerofejevs, Pļaviņu biedrība

Raižu, rūpju un problēmu gads beidzies, un pats sev par prieku varu atzīt — esmu tomēr visumā ticis galā ar grūtībām un izdarījis visu, kas bija iespējams un nepieciešams.

Mēs Pļaviņās pagājušajā gadā uzņēmām visus Latvijas pašdarbniekus gadskārtējā festivālā. Esam pārcēlušies un iekārtojušies jaunā mītnē. Uzsākām remontu vecā kluba ēkā. Notiek pasākumi ne tikai Pļaviņās, bet arī grupās Līvānos, Preiļos u. c.

Ceru šogad uz kādu brīdi «atslēgties» no darba lietām un izbraukt no Latvijas — uz Spāniju pie māsas, pie karstas saules un siltas jūras.

Dažbrīd agrāk manī noplaiksnīja doma — pamest visu, doties strādāt uz ārzemēm, sapelnīt lielu naudu un tad uzsākt savu biznesu Latvijā. Taču reiz, kad kaut ko tādu pateicu savējiem, viņi satraucās ne pa jokam, nāca, lūdzās, pārliecināja — lai nebraucu prom, nepametu savu biedrību un biedrus. Kaut kas manī sagriezās, dziļi aizkustināja sirdi, un tā es te esmu palicis un palikšu arī turpmāk. Protams, ar vēlmi izrauties tikai kādu brīdi no šīs diezgan smagās ikdienas, lai atjaunotu enerģijas krājumus un tālāk darītu savu darbu.

Lai šajā gadā mums visiem pietiek uzticības savam darbam, ģimenei, zemei. Lai rodas idejas un spēks

pārvarēt šķēršļus, kas uzrodas, un lai vairojas dzīvesprieks!

Mārīte Oknere, liepājniece

Esmu priecīga, ka man ir savs darbs — strādāju daudz bērnu ģimenē par auklīti un izpalīdzi mājas darbos. Ar saimniekiem saprotos, savstarpēju pretenziju mums nav. Bērni tādi mīļi. Par dzīvi nesūdzos, varu iztikt un, cik iznāk laika, cenšos arī būt kluba pasākumos kā, piemēram, jubilejas reizē. Vēlētos, kaut klubam būtu jaunas, labākas telpas, jo šīs ir aukstas, nolietotas un mājīgumu te radīt ļoti grūti, kaut arī cenšamies to darīt. Lai visiem laba veselība, darbs, satiecība un iztikšana!

Ainārs Ostvalds, arī liepājnieks

Aizvadītais gads bija labs, žēloties nav par ko. Esmu pacenties savā dzīvē kaut ko izmainīt, lai interesantāk dzīvot. Mācos un pavasarī beigšu vakarskolu, jau domāju par augstskolu. Iegādājos auto, ieguvu tiesības to vadīt. Klubā arī mums daudz kas interesants noticis. Domāju, jauki nosvinējām savas biedrības 55. gadskārtu. Novēlu meklēt un atrast katram kaut ko sev saistošu, sirdij tīkamu — nodarbību, darbu, izklaidi utt., kas rada pārmaiņas dzīvē. Tad dzīvot būs priecīgāk!

Dace Pīterniece, rīdziniece

Pagājis gads. Nevarētu sacīt, ka tas manā dzīvē bijis īpašs, bagāts ar lieliem notikumiem, piedzīvojumiem, jaunumiem. Kā jau vairumam — darbs, mājas... mājas, darbs. Un tomēr man ir paveicies — strādāju sev tīkamu darbu, kurā katru dienu man līdzās ir atsaucīgi kolēģi, saprotošs priekšnieks, un tas jau ir daudz! Ikdienā priecājos par savām meitām, cenšos būt viņām līdzās, tās izprast, dažādos jautājumos rast kopīgu valodu. Sāku sajūst, ka viņas ar katru dienu paliek aizvien patstāvīgākas, veido sevi, priecājos un tajā pašā laikā vēl gribētos viņas paņemt klēpī, apčubināt, samīļot. Mammām viņu bērni vienmēr liksies mazi! Par to, kāds būs šis gads, īpaši nedomāju. Dzīve rit uz priekšu, darbs dzen darbu. Tikai nevajag apstāties un sacīt: «Viss, esmu noguris! Neko vairs negribu! Lieciet mani visi mierā!» Jāsapurinās, galvu augšā, smaidu sejā un — uz priekšu!

Mārīte Miežīte, bērnodārza «Kamenūte» auklīte, Rīgā

Mums liels prieks par mazuļiem, kas ieradās bērnodārzā rudenī. Dažādi viņi, daudz rūpju, darba un mīlestības viņiem jāvelta. Esam nosvinējuši 30 gadu jubileju, kopš darbojas 218. dārziņš. Mums ir brīnišķīgs kolektīvs, labi darba kolēģi. Starp dzirdīgajiem esam divas nedzirdīgās, bet satiekam labi un ar darbu galā tiekam. Aizvadītā gadā skaists notikums bija «veco» dejotāju tikšanās KC «Rītausma». Savīlņoja arī koncerts Kongresu namā. Kultūras pasākumus apmeklēju visai maz, jo darba grafiks to neatļauj — pasākumi tur sākas agri, jau ap četriem. Kad vien tieku, eju uz Jautrītes ziņām. Patika stāstījums par Ameriku. Iesaku jauniešiem — ejiet uz mūsu «Rītausmu», kur var daudz uzzināt, satikt savējos, aprunāties. Šogad noteikti braukšu uz festivālu Kuldīgā. Šie pasākumi man ļoti patīk. Gribētos pabūt vēl tālākās zemēs, kā tas bija agrāk, kad ar deju kolektīvu viesojāmies tik daudzās vietās Krievijā, Baltijā u. c. Sapoņoju par Itāliju, vispār tām zemēm, kurām sena, bagāta vēsture, piemēram, kaut vai uz Pēterburgu vai Ēģipti u. c. Mans vēlējums — lai cilvēkiem laba veselība, lai lielākas algas, lai visiem darbs un piepildās mūsu sapņi. Glabājiet sirdī sirsniņu, nepieminiat sliktu, dzīvojiet nākotnei ar labām domām.

Būt pašiem aktīvākiem

Pēteris Kārklīšs

Lai mūsu «Kopsolītis», iesaļojot Jaunajā gadā, būtu tikpat saturīgs kā līdz šim, un vēl labāks. Lai tas tā būtu, mums pašiem, tas ir, lasītājiem, jāpanāk kādu solīti tam pretī, rakstot par visu, kas bijis labs, kas varēja būt citādi vai vēl labāk, kas bēdīgs. Drošāk rakstīsim arī par mūsu nedzirdīgo dzīves nebūšanām, kuru arī netrūkst. Rakstīsim un stāstīsim par to, kas kuram uz sirds, ko katrs piedzīvojis, nopietnus un jautrus atgadījumus, vārdu sakot — nopietni padomāsim un arī veselīgi pasmiesimies paši par sevi. Laimīgu gadu jums «Kopsolī» un visiem lasītājiem.

Sarūgtinājums

Ārija Dzirne

Aizvadītajā gadā man gadījās būt kādā skaistā notikumā — sveicām bijušo limbažnieci, tagad rīdziniecī Elvīru Prātnieci 90 gadu jubilejā. Viņu sveica Kurzemes grupas pārstāvji Ē.Abakoka vadībā, bērni,

mazbērni, draugi. Elvīras kundze lielajā jubilejā saņēma daudz laba vēlējumu, to skaitā arī sveicienu no AC «Diena», kā uzticīga lasītāja.

Viss jauki, tomēr palika sarūdinājums sirdī par to, ka nozīmīgais notikums Elvīras kundzes dzīvē netika iemūžināts videofilmā, kā iepriekš iecerēts. Komunikāciju centrā bija sarunāta videokamera, bet E.Vorslovs šai dienā piezvanīja, ka slimības dēļ nebūšot. Mēs domājam — ja pats nevarēja, vajadzēja padomāt par vietnieku. Gribētos, lai uz priekšu tā vairs nebūtu, jo tāda dzimšanas diena ir tikai reizi mūžā un visi cilvēki ir vienādi pelnījuši uzmanību.

Top rīcības plāns

Ilze Kopmane

3. decembris ir Starptautiskā invalīdu diena. Rīgā tā tika atzīmēta ar vairākiem pasākumiem. Lielākais no tiem — konference «Jauni izaicinājumi — jaunas iespējas», ko Ķīpsalas hallē rīkoja invalīdu un viņu draugu apvienība «Apeirons» sadarbībā ar Labklājības ministriju un Invalīdu lietu Nacionālo padomi.

Tajā pulcējās daudzu invalīdu organizāciju pārstāvji no visas Latvijas, to skaitā — arī no Nedzirdīgo savienības. Šo pasākumu varēja brīvi apmeklēt visi, kas vēlējās. Bija nodrošināts arī zīmju valodas tulks — Ainārs Ostvalds (no Liepājas).

Iesākumā bija labklājības ministres, Izglītības ministrijas, Pašvaldību savienības, Valsts kancelejas u. c. pārstāvju vispārīgas uzrunas ar apliecinājumiem, ka invalīdi ir sabiedrības daļa, kurai pienākas tādas pašas tiesības kā visiem.

Prezentācijas

Tad sākās darba sesija ar vairāku organizāciju — «Apeirona», «Sustento», «Rūpju bērns», Astmas un alerģijas, Neredzīgo biedrības u. c. prezentācijām — vēsturiskiem ekskursiem, atskaitēm par padarīto un nākotnes iecerēm. Šo vidū jo spilgtu runu teica mūsu Savienības prezidents A.Pavilins, kuru vēlāk citēja žurnālisti centrālo preses izdevumu publikācijās. Interesanti bija stendi, kuros dažādas organizācijas atspoguļoja savu darbību shēmu, fotokompozīciju, dažādu izdevumu un videomateriālu veidā, sniedza konsultācijas un skaidrojumus.

Preses konference

Pasākuma ietvaros notika arī preses konference. Labklājības ministre D. Staķe tajā vēlreiz apliecināja valdības gatavību cieši sadarboties ar invalīdu organizācijām. LM šai sakarā plāno mainīt Invalīdu lietu nacionālās padomes sastāvu, iekļaujot tajā daudzus ministrus. Kā galvenais pozitīvs sasniegums šajā gadā viņa minēja 600 subsidēto darbavietu izveidi invalīdiem, kas valstij izmaksā 10,5 milj. Ls, kā arī lēmumu par to, ka invalīdiem nevajadzēs katru gadu ierasties uz ārstu komisiju, lai apstiprinātu uz mūžu paliekošu invaliditāti.

Rīgas Domes Labklājības departamenta vadītājs V. Nagobads informēja, ka katru gadu ar uzbrauktuvēm tiks aprīkotas 20 mājas, kur dzīvo invalīdi, kā arī nodrošinās atlaides sabiedriskajā transportā.

Galvenās problēmas

Latvijā ir 117 tūkstoši cilvēku ar dažādu invaliditāti — gan iedzimtu, gan hronisku slimību vai nelaimju rezultātā radušos. Tikai 8,7% no viņiem ir nodarbināti. Darba likumdošana nav sakārtota tā, lai darba devēji būtu ieinteresēti pieņemt darbā šādus cilvēkus. Arī izglītības jautājumi ne tuvu nav atrisināti par labu invalīdiem. Un trešā problēma — vides pieejamība.

Tie bija galvenie jautājumi konferences dienaskārtībā. Šī pasākuma rīkotāji bija sagatavojuši un katra rīcībā nodeva materiālu krājumu — brošūru «Kopējās darbības platforma». Tās saturā jau pasen tapusi valdības koncepcija «Vienādas iespējas visiem», ziņojums par koncepcijas izpildes gaitu (2002), Eiropas atbildīgo ministru konferencē pieņemtā t.s. Malagas deklarācija (2003) par invalīdu dzīves kvalitātes uzlabošanu un nobeigumā — Ķīpsalas konferences sakarā izstrādātā kopējās darbības platforma un rezolūcija. Šiem dokumentiem jāklūst par pamatu tālākai ciešākai valsts pašvaldību un NVO sadarbībai informācijas apmaiņā un lēmumu pieņemšanā, kas attiecas uz invalīdiem, lai turpmāk netiktu pieņemti likumi, kas diskriminē, ierobežo invalīdu tiesības dažādās sabiedrības dzīves jomās.

Būs forumi

Viens no platformas plāniem — regulāri rīkot reģionālus un nacionālus invalīdu forumus, ar daudzveidīgas informācijas apmaiņu un iespēju lielam skaitam invalīdu ietekmēt lēmumu pieņemšanu, kas skar viņu dzīves kvalitāti.

Pēc konferences neoficiālo saviesīgo daļu ar koncertnumuriem bagātināja KC «Rītausma» pašdarbnieki.

LNS reģionālo biedrību vadītāji — G.Paņko, E.Čaika, Dz.Herbste, kas piedalījās konferencē, atzina to par vērtīgas pieredzes apmaiņas pasākumu — «daudz ko uzzinājām par citiem, tas noderēs...»

Koncerts muzejā

Šīs dienas vakarā cilvēku ar īpašām vajadzībām apvienība «Sustento» rīkoja otru Invalīdu dienai

veltītu pasākumu —stundu garu koncertu Dzelzceļnieku muzejā. Tā saturā dažādu invalīdu organizāciju pašdarbnieku priekšnesumi: līnijdejas no «Aspazijas», uzvedums no «Cerību ligzdas», neredzīgo pantomīmas numurs u.c., kā arī KC «Rītausma» deju grupas izgājiens un melodeklamācija «Šūpoles». «Mūsējie» parādīja sniegumu gan ar spilgtiem tērpiem, gan izteiksmīgu izpildījumu, kas bija labs noslēgums šim koncertam.

«Sustento» vadītāja Gunta Anča atzina, ka ideju par šāda koncerta sarīkošanu viņa aizguvusi no Nedzirdīgo dienai veltītā pasākuma Kongresu namā, kuru viņa ar baudu noskatījās septembrī.

«Sustento» darbībā

LNS kā dalīborganizācija apvienībā Sustento” ir jau vairākus gadus. «Sus-tento» patlaban apvieno 24 invalīdu organizācijas ar 15 tūkst. biedriem, kļuvusi par Eiropas Invalīdu foruma biedru, uzņemoties nozīmīgu misiju —par Latvijas invalīdu situāciju sniegt informāciju Eiropas līmenī dažādās konferencēs, tikšanās reizēs, forumos u. c. (bijuši jau Zviedrijā, Grieķijā, Briselē u. c. 5.XII —Romā).

Eiropas invalīdu forums izvēlējies devīzi «Sabiedrību — ikvienam», bet «Sustento» uzsver: «Tikai kopā mēs esam stipri».

LNS prezidenta A.Pavlina runa

Mūsu konference notiek sarežģītā laika posmā, mēs – visa valsts esam lielu pārmaiņu priekšā, tāpēc šī konference mums vajadzīga ne tik daudz, lai runātu par paveikto un pašreizējo situāciju, bet galvenokārt par nākotnē veicamajiem darbiem.

Mūsu mērķis skaidrs. Mēs vēlamies, lai nedzirdīgie cilvēki, pateicoties sabiedrības izpratnei un atbalstam, pateicoties savām pūlēm un centībai, varētu kļūt par pilntiesīgu sabiedrības daļu, tāpēc mūsu dalības šajā konferencē ideja bija – pārrunāt tās iespējas, kādas ir mūsdienu sabiedrībā. Pastāstīt par pozitīvo pieredzi, bet galvenokārt par to, kāpēc tas, ko mēs varam un gribam, tik bieži netiek realizēts. Nedzirdīgajiem cilvēkiem ikdienas dzīvē nākas sastapties ar tik daudziem un dažādiem šķēršļiem, ka patiesi ir vajadzīgi milzīgi pūļi lai tos pārvarētu un mūsu cīņi atgādina kāpšanu augšup pa lejupslīdošām kāpnēm.

Jau daudzus gadus Latvijas Nedzirdīgo savienības viens no pamatdarbības veidiem ir bijis informēt sabiedrību par nedzirdīgajiem cilvēkiem, viņu problēmām. Ir bijuši desmitiem rakstu dažādās avīzēs, žurnālos, radio un TV pārraidēs, esam izdevuši informatīvos bukletus, organizējuši preses konferences un dažādus publiskos pasākumus. Šodien, atskatoties uz paveikto, redzam, ka esam ieguldījuši šajā darbā gan daudz laika, gan pūļu. Diemžēl, rezultāti ir niecīgi.

Trūkst izpratnes

Sabiedrības izpratni par mūsu cilvēku problēmām ļoti labi demonstrē tie likumi, MK noteikumi, dažādi normatīvie akti, kas regulē mūsu dzīvi.

Vai par atbalstu, izpratni liecina tas, ka pagājušā gada beigās nedzirdīgajiem cilvēkiem aizliedza vadīt personiskās automašīnas? Turklāt minimāli pieļaujamās prasības – kurlums vienai ausij un čukstus balss dzirdēšana trīs metru attālumā, maigi sakot ir nesaprotamas. Rodas virkne jautājumu – kāpēc tieši trīs metri? Kādi var būt tie reālie dzīves apstākļi, lai automašīnas vadītājam būtu jādzird čukstus (!) balss no trīs (!) metru attāluma?

Kāpēc ar mums – LNS kā nedzirdīgo cilvēku pārstāvorganizāciju to neuzskatīja par vajadzīgu saskaņot? Vai speciālisti, kuri izdomāja šo prasību, ir speciālisti autotransporta jautājumos, vai viņi ir ņēmuši vērā līdzšinējo pieredzi, EU praksi un vis-beidzot vai, pieņemot šādus ierobežojumus, autori padomāja, ka viņi nedzirdīgos autovadītājus pielīdzināja narkomāniem, alkoholiķiem un citiem sabiedrībai bīstamiem cilvēkiem?

Un ko gan teikt par mūsu notariāta likuma 86. pantu? Ieklausieties «Par notariāla akta lieciniekiem nevar būt: rakstīt un lasīt nepratēji, nepilngadīgie un tie, kas miesīgu vai garīgu trūkumu dēļ nespēj pareizi un pilnīgi saprast un apliecināt aktu, proti, garā slimie, kurlie, mēmie un aklie.»

Darī, jo tu vari

Paši nedzirdīgie cilvēki ļoti dažādās dzīves jomās, neskatoties uz sabiedrības ignoranci, ir spējuši sasniegt daudz.

Ko vērts vien ir mūsu nedzirdīgo studentu varējums! Līdzās dzirdīgiem studentiem, par spīti savai nedzirdībai, par spīti tam, ka valsts nenodrošina viņus ar tulkkiem, viņi mācās, cenšas iegūt augstāko izglītību.

Latvijas Nedzirdīgo savienības statūtos noteikts, ka viens no mūsu organizācijas pamatuzdevumiem ir cīnīties par to, lai nedzirdīgie cilvēki kā pilnvērtīgi sabiedrības locekļi varētu piedalīties mūsu valsts dzīvē. Lai to panāktu, Latvijas Nedzirdīgo savienība piedalās visu to projektu realizācijā, kas tieši vai netieši saistīti ar nedzirdīgo cilvēku sociālo rehabilitāciju.

Mūsu mērķis ir cīnīties un veidot tādu situāciju, lai nedzirdīgie cilvēki būtu nevis sociālās palīdzības, pabalstu prasītāji, bet, pateicoties labai izglītībai un attiecīgi profesijai, varētu patstāvīgi nodrošināt savu un savu ģimeņu dzīvi. Mums nevajag, lai sabiedrība uzskata nedzirdīgos par atpalikušiem un nepilnvērtīgiem kurlmēmajiem, kuri nemāk paši par sevi parūpēties.

Nepieciešamas vienādas iespējas

Nedzirdība nenozīmē neizbēgamu autsaideru vietu un lomu dzīvē. Nedzirdība nozīmē tikai to, ka cilvēkam nepieciešama ikdienas palīdzība visa mūža garumā, lai viņš varētu pārvarēt izolāciju, lai nejustos lieks un nevienam nevajadzīgs. Jebkurā sabiedrībā nedzirdīgie cilvēki ir kultūras un valodas minoritāte.

Tāpēc mums vajag panākt tādu integrāciju sabiedriskajā dzīvē caur nepieciešamo pakalpojumu kompleksu, kas ietver sevī gan tehniskos palīg līdzekļus, gan informatīvo nodrošinājumu, gan nedzirdīgo zīmju valodas tulku pakalpojumus, gan nepieciešamo atbalstu tiem, kas paši nespēj par

sevi parūpēties, kura nevis skaistos vārdos, bet reālos darbos nodrošina nedzirdīgajiem līdzvērtīgus dzīves apstākļus ar pārējo sabiedrības daļu.

Mēs netaisāmies cīnīties par atlaidēm un atvieglojumiem, priekšrocībām un kompensācijām, mēs cīnāmies par vienādām iespējām visiem, iespējām, kuras nodrošināt ir sabiedrības pienākums.

Nost ar diskrimināciju!

Mums nav vajadzīga tāda sabiedrība, kas iestājusies Eiropas Savienībā un NATO tajā pašā laikā ignorē un diskriminē invalīdus, mums nav vajadzīga tāda sabiedrība, kurā tūkstoši cilvēku nevar normāli nopirkt vilciena vai autobusa biļeti, aiziet pie ģimenes ārsta, skatīties televīziju, mācīties augstskolā, iekārtoties viesnīcā, saņemt surdotehniku utt. Mēs esam pret šo reālo diskrimināciju, ar kuru nedzirdīgie cilvēki saduras savā ikdienas dzīvē. Viena lieta ir tā, ka nedzirdība — tā ir nelaime, cita lieta — ka sabiedrības vienaldzība to padara par traģēdiju.

Dzīve dota vienreiz

Mēs nevaram gaidīt gadus, kad sabiedrība mainīsies, kļūs izprostošāka un darīs kaut ko. Dzīve dota tikai vienu reizi, un mēs negribam gaidīt, kad sabiedrība būs gatava ko darīt arī nedzirdīgo labā. Mums jācīnās un jāpanāk, lai tas notiek tagad un tūlīt. Problēmas, kuras šodien mēs nerisinām tāpēc, ka nemākam, vai tāpēc, ka tās ir pārāk smagas, mēs atstāsim saviem bērniem.

Mēs esam šīs sabiedrības daļa, varbūt neliela un daudziem cilvēkiem sveša, tomēr simti un simti Latvijas iedzīvotāju, kuru dzimtā valoda ir zīmju valoda, arī grib būt pilntiesīgi sabiedrības locekļi, dzīvot pilnvērtīgu, skaistu dzīvi. Audzināt paši savus bērnus, nevis atdot tos vienīgajā bērnu dārzā, kurš atrodas Rīgā, mācīties savā — zīmju valodā, iegūt labu arodu — kļūt par skolotājiem un ārstiem, deputātiem un ministriem, dibināt savas firmas un kompānijas, skatīties tīrētas televīzijas pārraides. Mēs esam šīs sabiedrības daļa un mēs gribam, lai sabiedrība mūs pieņem tāds kādi mēs esam, nevis mēģina pārtaisīt vai atstumt.

Mēs — sabiedrības daļa

Līdz ar to arī pati sabiedrība kļūtu bagātāka un varošāka, jo mums ir brīnišķīgi cilvēki, kuru potenciāls šobrīd netiek pilnā mērā izmantots. Cilvēki, kuriem, lai sasniegtu kaut ko šajā dzīvē ir nācies pielikt daudz vairāk pūļu un laika nekā dzirdīgajiem.

Tāpēc integrācijas jautājumi, problēmas, kas skar šo jomu, mums ir tik tuvas un saprotamas. Dari, jo tu vari. Jā, bet mēs zinām, ka mēs varam vadīt automašīnas, mēs zinām, ka mēs varam braukt ar motorlaivām, mēs zinām, ka varam apliecināt notariālos aktus, mēs zinām, ka mēs to visu un vēl daudzkārt vairāk varam, bet mēs nezinām un nesaprotam, kāpēc tik bieži mūsu dzīve atgādina kāpšanu augšup pa lejupslīdošām kāpnēm?

Mēs esam mūsu Latvijas sabiedrības daļa. Mēs mīlam savu Dzimteni, mēs gribam, lai tā kļūtu aizvien skaistāka un dzīve tajā labāka, un mēs gribam un prasām, lai arī mums dod iespēju un ļauj piedalīties mūsu valsts attīstībā, mēs gribam un mēs prasām savu vietu šajā sabiedrībā, mēs to visu gribam, jo mēs zinām — mēs varam.

Jubileja

Ilze Kopmane

Tāda mierīga, laipna, sirsnīga diena. Tā diena, kad liepājnieki sarīkoja savas biedrības 55. dzimšanas dienas svinības.

Pa reizei liņāja lietutiņš, pa reizei vējš padzenāja mākoņus un kļuva gaišāks, bet bija laba noskaņa, ko nekas nespēja sabojāt.

Pastaiga pa pilsētu

Ielūgtos viesus biedrības priekšsēdētāja Gundega Paņko izvadāja pastaigā pa Liepājas pilsētu, tām 6 vietām, kurās bijušas biedrības mītnēs klubi. Daža bija saglabājusies tāda pati, kā agrāk, cita pārbūvēta, kāda jau pazudusi no zemes virsas... atmiņas mijās cita ar citu — kā kurā vietā klājies, kas tajā noticis, kas bijis biedrības priekšgalā. Nevienai citai biedrībai nav bijis tik raibs liktenis «dzīvesvietas» ziņā. Un jāsaka, ka arī tagad liepājnieki savā pašreizējā dzīves vietā jau ir ceļa jūtīs, cerot, ka varbūt beidzot tiks pie mājīgākām, siltākām, mīlīgākām telpām. To viņi būtu pelnījuši pēc savām klejotājgaitām 55 gadu garumā.

Par biedrības vēsturi liecina fotostendi klubā. Mainījušies priekšsēdētāji, pavisam 8, paaudzes, bet nemainīga palikusi vēlme būt kopā un kopā paveikt kaut ko, kas paliek atmiņā, bagātina dvēseli, iepriecē pašus un padara krāsaināku ne jau vieglo ikdienu.

Paldies darītājiem

To atzīmēja arī paši liepājnieki, kad ar aplausiem un smaidiem sveica savus aktīvistus — Anitu un Armandu Dirnēnus, Loniju Heidemani, Antru un Omāru Jaunzemus, Agritu Vasiļjevu, Guntu Vazdiķi, Jāni Laimiņu, Andri Laimiņu, Agnesi Kairi un Ritu Jēkuli. Ziedu veltes saņēma arī bijušie priekšsēdētāji Visvaris Jēkulis, Juris Spēkainis un Jānis Heidemanis. Kluba vadītāja Gundega atzīmēja pašdarbnieku devumu, piedaloties visos LNS festivālos un koncertos Rīgā. Liepājnieki paši arī godam tika galā ar festivāla uzņemšanu.

Apsveikumi, labie vārdi

Tas viss ir jūsu biedru nopelns, uzsvēra LNS prezidents. Kopības un vajadzības sajūta mūs tur kopā biedrībās un visā savienībā, un tas skaidri jūtams arī Liepājā. Viņš uzsvēra, ka 55 gados dzīve nebeidzas, bet tikai vēl sākas, un izteica cerību, ka uz nākamo lielo jubileju visi varēs sanākt klubā, kas būs LNS īpašumā — savās, labākās telpās.

Liepājniekus sveica daudzi viesi — pārstāvji no visām biedrībām, no pilsētas Sociālā dienesta, Komunikāciju centra, laikraksta «Kopsolī» u.c. NVO centra pārstāvji apliecināja savu prieku par nedzirdīgo organizācijas iekļaušanos pārējo nevalstisko organizāciju saimē un pateicās par iespēju

darboties kopīgā projektā ar Liepājas biedrību.

Atmiņas pie mielasta galda

Svinīgo daļu papildināja neiztrūkstošā dziesma par Liepāju un daži pašdarbnieku koncertnumuri.

Biedrības vadītāja kopā ar dažiem citiem pasākuma dalībniekiem tika intervēta radiopārraidei.

Atpūtas daļa noritēja sirsnīgā atmosfērā kādā pilsētas kafejnīcā, kur nepārtraukti čivināja putniņi būros pie logiem. Notiesājām gardu maltīti un noslēgumā lielu torti ar simbolisku uzrakstu, sabildējām visus gaviļniekus — liepājniekus, vēlējām no sirds visu, visu...lai tikpat jauki kā nosvinēta jubileja tiek aizvadīts Vecais un sagaidīts Jaunais gads. Lai radošs gars un panākumi vēl daudzus gadus nākotnē!

Atnāc, draugs, preī man liedagā

Tavā un manējā Liepājā...

Ar šiem vārdiem atmiņā atsaucu mūsu biedrības svētkus, lai pateiktos visiem, visiem, kas atbrauca, atnāca uz Liepājas biedrības 55. jubileju. Paldies par skaistajiem novēlējumiem, dāvanām un ziediem! Biedru vārdā Gundega Paņko

Gada notikumi – 2003

Jauna gada sākums parasti ir laiks, kad pēc Ziemassvētku un gadumijas pasāku-miem, uzsākot jaunu darba cēlienu, paraugāties vēlreiz uz aizgājušo — kāds tas bijis, ko izdevies paveikt. Uz šī pamata radām jaunus projektus, plānus, ieceres...

Atskatīsimies arī mēs, pāršķirstot laikrakstu «Kopsolī» un atsaucot atmiņā notikumus, kas tajā minēti!

Janvāri

- Daudzās biedrībās kopīgi sagaida Jauno gadu. K/C «Rītausma» un biedrības pulcē bērņus uz Jaungada eglītēm.
- **ZAUDĒJUMS.** Latvijas TV likvidē raidījumu nedzirdīgajiem, tā vietā reizi mēnesī atvēlot 15 min. programmu invalīdiem veltītajā raidījumā «Kopā».
- **PĀRDZĪVOJUMS.** LNS pārstāvji piedalās Saeimas Sociālo lietu komisijas sēdē un sarunās frakcijās jautājumā par dotāciju no valsts budžeta dažādām RH vajadzībām un laikrakstam «Kopsolī».
- **PROJEKTS.** Valmierieši sekmīgi sāk realizēt ES finansēto plašo projektu «Es nedzirdu. Lūdzu, pastāsti man saprotamā valodā».

Februāri

- **DĀVANA.** Noslēdzas firmas «Nokia — Latvija» labdarības akcija KC «Rītausma» remonta vajadzībām — ziedoti 2500 LVL.
- LNSF pārstāvji piedalās Pasaules nedzirdīgo sporta organizācijas kongresā.
- Jaunā labklājības ministre D.Staķe K/C «Rītausma» atbild uz mūsu biedru jautājumiem sociālajā jomā un vēro pašdarbnieku koncertu.
- Biedrības — Rīgā, Valmierā, Rēzeknē, Smiltēnē, Kuldīgā u.c. risinās gadskārtējie ziemas karnevāli. Maskas visdažādākās, bet Kazai parādīts vislielākais gods.
- Latvijas deju grupu festivālā «Sadancošana popdeju ritmos» KC «Rītausma» deju grupa iegūst balvu par oriģinālāko horeogrāfiju.
JAUNUMS. Nodibinās nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizācija «Efraims».
- Raiņa vakarskolas projektu nedēļas ietvaros nedzirdīgo audzēkņu aktivitātes dzirdīgo un nedzirdīgo satuvināšanā atzinīgi novērtē skolas vadība.

Martā

- Sākas (un turpinās aprīlī) biedrību grupu atskaites un pārvēlēšanu sapulces.
- KC «Rītausma» estrādes deju grupa kopā ar Rīgas Hanzas vidusskolas jauniešiem pārtāv Rīgu deju festivālā Tukuma rajonā.
- Pateicības ballē K/C «Rītausma» pulcējas Rīgas biedrības biedri — 2002. gada ziedotāji.
- **PANĀKUMS.** Pirmā nedzirdīgo jauniešu grupa pēc pusgada apmācībām un 7 pārbaudījumu nokārtošanas saņem starptautiskā līmeņa datorspeciālista sertifikātus.

Aprīli

- Zīmju valodas kursus iesācējiem ZV speciālista A.Smona vadībā mācās 5 jaunieši.
- **ATSAUCĪBA.** Pēc Rīgas biedrības atkārtota lūguma Jūrmalas Dome sagādā labu dāvanu saviem invalīdiem — 50% atlaidi sabiedriskā transporta izmantošanā.
- «Kopsolī» sāk realizēt projektu «Iepazīsim Eiropas Savienību».
- **PĀRMAIŅAS.** Pļaviņu biedrība remontē savu jauno mītni un pārceļas uz to.
- LNS reģionālās biedrības pāriet uz centralizēto grāmatvedību.
- Lauku invalīdu konferencē Drustos piedalās Smiltenes biedri un koncertā piedalās K/C «Rītausma» estrādes deju grupa.
- Rainiešu pašdarbnieku grupa «Alias» Rīgas muzikālajā konkursā «Do — Re — Mi» 24 konkurentu vidū iegūst III vietu.

Maijā

- Valmierietes Dace Lāce un Iveta Lāce — Miezīte organizācijas «Sustento» delegācijas sastāvā piedalās Eiropas Invalīdu forumā Grieķijā.
- Notiek atskaites — pārvēlēšanu konferences reģionālās biedrībās.
- «Kopsolī» organizē eirotūri «Iepazīsim ES» uz visām biedrībām.
- K/C «Rītausma» jaunas lugas «8 mīlošas sievietes» pirmizrāde.
- **JAUNUMS.** Medicīnas vēstures muzejā sāk strādāt nedzirdīgo grupu gids — Ivars Kalniņš.

Jūnijā

- LNS pārstāves E.Čaika un M.Gedminene viesojas Ukrainas NB sakarā ar tās 70 gadu jubileju.
- Svinīgi izlaidumi speciālajās skolās Rīgā, Valmierā, Rēzeknē. Vidējās izglītības diplomu iegūst 18 Raiņa skolas audzēkņi.
- **KONCERTS.** LNS pašdarbnieku festivāls Pļaviņās.
- **PĀRSTEIGUMS.** Rīgas biedrības konferencē nomainās priekšsēdētājs. Biedrību turpmāk vadīs Edgars Vorslovs.
- **TUVINĀŠANĀS.** Arvien biežāk nedzirdīgie pašdarbnieki uzstājas nedzirdīgo pasākumos, piemēram, Vērmanģdārzā Starptautiskajai jaunatnes dienai veltītajā uzvedumā ar etidēm un melodeklamācijām piedalījās arī 20 rainieši.
- Dažāda ilguma nodarbības un kursi beidzas zīmju valodas centrā: augstskolas «Attīstība» studentiem, krievu jauniešu grupai un iesācējiem.

Jūlijā

- **PIEDALĪŠANĀS.** LNS pārstāvji piedalās Pasaules nedzirdīgo federācijas kongresā Kanādā, Monreālā. Tas pulcina 2000 dalībnieku no 89 valstīm.
- Rīgas Dome piešķir finansiālu atbalstu Rīgas biedrībai, nedzirdīgo biedru sociālās palīdzības pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai (komunāliem maksājumiem, internetam, telefonsakariem).
- **SASNIEGUMS.** Mācības augstskolās sekmīgi beidz Daiga Delle, Ilze Sala, Skaidrīte Pliska, Uldis Ozols, Liene Kleina — Brūvere, Ingūna Krama, Agita Intsone (Rīgas Pedagoģijas un vadības augstskola), Valdis Sala, Andis Krams (Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija).

Augustā

- LNS jaunieši stājas augstskolās — gan uzsākt studijas (I.Kalniņš, S.Kesenfelde, G.Jurševskis, S.Gutāne), gan kvalificēties maģistrantūrā (G.Priede, L.Kleina — Brūvere, D.Delle, B.Mačtama). 3 Jaunieši plašā auditorijā tiek ar bijušo rīdzinieci V.Sko-rikovu no Jaunzēlandes, lai uzzinātu par šīs zemes nedzirdīgo dzīvi.
- Mūsu biedri atvērto durvju dienā dodas uz Rīgas Domi.

Septembrī

- Sākas jaunais mācību gads skolās. Rīgas skolā — 192 audzēkņi, Valmierā — 169, Raiņa — 48, amatniecības un dažādās arodapmācības sko-lās — pie 30 jauniešu, augstskolās — vairāk nekā 10.
- «Lai kaut ko sasniegtu, jāmācās,» saka «KS» redakcijas intervētā viešņa ASV Galaudetas universitātes studente no Rīgas Elīna Nemerova.
- **GADA NOTIKUMS.** Kongresu namā Rīgā vērienīgi nosvinēta Pasaules nedzirdīgo diena, kas pulcē vairāk nekā 1000 cilvēku no visas Latvijas. Koncertā — pie 200 dalībnieku.
- Ar daudzveidīgu, interesantu pasākumu kompleksu Nedzirdīgo diena atzīmēta Raiņa vakarskolā.
- Goda biedres nosaukumu saņem LNS viceprezidente Maruta Piterniece.
- Par savu darbu Domei at-skaitās LNS organizācijas. Viņu veikums kritiku neizpelnās, tātad — veiksmīgs.
- **LĒMUMS.** Nedzirdīgo sabiedrības vairākums nobalso par Latvijas iestāšanos ES.

Oktobrī

- Notiek tulku seminārs un zīmju valodas kursi iesācējiem, kā arī nodarbības LNS Surdocentru darbiniekiem pamatiemaņu iegūšanai šajā jomā.
- **DARĪJUMS.** Tiek pārdota Rēzeknes vecā kluba ēka. Dome nolemj iegūtos līdzekļus atvēlēt KC «Rītausma» jumta remontam.
- Biedrībās notiek rudens ražas izstādes. Pienāk ziņa no Smiltenes par milzīga ķirbja izaudzēšanu.
- Risinās kārtējā cīņa par laikraksta «Kopsolī» finansiālo atbalstu no valsts budžeta. LNS pārstāvji tiek ar «Jaunā laika» frakcijas vadītāju Saeimā K.Kariņu.
- Vairāki dzirdes invalīdi sāk strādāt valsts subsidētās darbavietās Rīgā un reģionos.
- **MANTA.** Daugavpils MRU iegādājas zemi, uz kuras atrodas ražošanas korpusi.

Novembrī

- Liepājas biedrība skaisti nosvin savas pastāvēšanas 55. gadskārtu.
- Surdocentrā ierodas viešņa no Šveices — surdotehnikas speciāliste Kristīne Kreči, kura novada vienas dienas semināru par jaunākajiem sasniegumiem digitālo dzirdes aparātu ražošanā.
- Zīmju valodas centrā notiek divdienu nodarbības augstskolas «Attīstība» priekšstata gūšanai par nedzirdīgo sabiedrību un zīmju valodu.
- **PRIEKŠ.** KC «Rītausma» tematiskajās pēcpusdienās pulci-na apajos jubilārus un bijušos tautiskā deju kolektīva dalībniekus.
- **FINĀLS.** Sekmīgi noslēdzas apjomīgais ES finansētais projekts Valmieras biedrībā «Es nedzirdu. Lūdzu, pastāsti...» un Nīderlandes vēstniecības atbalstītais projekts «Iepazīsim ES», ko realizēja laikraksts «Kopsolī».
- Valmierieši gada gaitā sekmīgi piedalījušies dažādos savas pilsētas pasākumos, ap-guvuši jaunu sporta spēli — boccia. Rīko dažādus veselības veicināšanas un gara pacilāšanas pasākumus, kuri gūst arvien lielāku popularitāti Latvijas mērogā.
- Latvijā ierodas Izraēlas basketbolisti un Eiropas Nedzirdīgo basketbola čempionāta kvalifikācijas spēlē zaudē Latvijai.
- Rīgas skolā mācības uzsāk otrā šoreiz 10 jauniešu grupa datorprasmes apguvei starptautiskā līmenī.
- Nedzirdīgie jaunieši Raiņa vakarskolā svin Helovīna svētkus un spokojas.

Decembrī

- **INTEGRĀCIJA.** LNS pārstāvji arvien biežāk «iziet Eiropā», piedalās starptautiskos pasākumos: Eiropas Invalīdu gada noslēgumam veltītajā konferencē Romā un Ziemeļvalstu Ministru Padomes seminārā par ANO Invalīdu konvencijas gatavošanu Viļņā.
- Spilgtu runu Invalīdu dienai veltītajā plaši apmeklētajā konferencē Ķīpsalā saka LNS prezidents A. Pavlins. Turpat visus pārsteidz un savīļo mūsu pašdarbnieku — melodeklamētāju un dejojāju uzstāšanās.
- **VEIKSME.** Pienāk iepriecinošas ziņas par vairākām uzvarām projektu konkursos. Zīmju valodas centrs savu ieceru realizācijai var sākt saņemt finansējumu no Sabiedrības

integrācijas fonda un Ziemeļvalstu padomes. Rēzeknes biedrībai Dienas centra ierīkošanai ievērojamus līdzekļus atvēl Nīderlandes Sadarbības fondi.

- **IZDOŠANĀS.** KC «Rītausma» tiek pie jauna jumta.
- **JĀVĀRDS.** LNS Dome pieņem vēsturisku lēmumu par iestāšanos Eiropas nedzirdīgo organizācijā.